RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 222.936 van 21 maart 2013
in de zaak A. 207.484/VII-38.713.

In zake : Joseph TELEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Ewoud De Vidts
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Sint-Gillislaan 36
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de ARRONDISSEMENTSCOMMISSARIS
HASSELT - MAASEIK - TONGEREN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Gerard Davidstraat 46, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 21 december 2012, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de arrondissementscommissaris Hasselt - Maaseik - Tongeren van 23 oktober 2012 waarbij aan Joseph Telen voor het jachtseizoen 2012-2013 geen jachtverlof wordt afgeleverd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 maart 2013.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dirk Abbeloos, die loco advocaat Ewoud De Vidts verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Pieter-Jan Staelens, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker stelt dat hij jachtrechthouder is van een jachtgebied te Neeroeteren en omgeving en reeds meer dan 40 jaar jaagt.

3.2. Bij besluit van 23 augustus 2012 trekt de gouverneur van de provincie Limburg de vergunningen tot bezit van een aantal vuurwapens en het recht om die vuurwapens voorhanden te hebben, in.

De intrekking is klaarblijkelijk het gevolg van inlichtingen verstrekt door de procureur des Konings te Tongeren waaruit blijkt dat er ongunstige gegevens te vermelden zijn over de morele eigenschappen van de verzoeker en dat deze eventueel een gevaar voor verstoring van de openbare orde

kunnen vormen.

3.3. Die beslissing tot intrekking wordt op 11 oktober 2012 aan de verwerende partij meegedeeld en op 23 oktober 2012 neemt de verwerende partij de thans bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de vordering

4. Luidens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de bestreden beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

5. Met betrekking tot het vereiste moeilijk te herstellen ernstig nadeel voert de verzoeker aan wat volgt :

> "Het beroep tot nietigverklaring heeft geen schorsende werking zodat verzoeker ten onrechte onderhevig blijft aan de weigering om hem zijn jachtverlof af te geven voor het seizoen 2012-2013.
>
> De weigering om aan verzoeker zijn jachtverlof af te leveren brengt hem ernstig moreel nadeel toe nu verzoeker reeds meer dan 40 jaar jaagt en dit een levenswijze is geworden waarmee verzoeker innig is verbonden en waarmee hij zich vereenzelvigt.
>
> De uitoefening van de jacht is sedert meer dan 40 jaar een dagelijkse levenswijze geworden voor verzoeker dewelke wordt beschermd door het EVRM.
>
> Overeenkomstig art. 8 EVRM heeft eenieder recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie met verbod van overheidsinmenging.
>
> Het moreel nadeel is ernstig en kan niet worden hersteld door een eventueel later arrest dat besluit tot vernietiging.
>
> De weigering om het jachtverlof af te leveren staat geenszins in verhouding tot de morele schade van verzoeker.
>
> Als jachtrechthouder heeft verzoeker bovendien de verplichting om de wildstand te controleren op de percelen waarvan hij het jachtrecht heeft.
>
> Ten gevolge van de weigering van de afgifte van zijn jachtverlof is het aan verzoeker niet mogelijk om de wildstand van everzwijn, ree, konijn, houtduif,

kraaien en vos te controleren terwijl deze dieren erom gekend staan om veel schade aan te richten aan landbouwgewassen en neerhofdieren indien hun voortplanting niet voldoende onder controle wordt gehouden door o.m. bejaging, bijzondere bejaging en bestrijding.

Ten gevolge hiervan staat verzoeker bloot aan vervolgingen van teelthouders en eigenaars van neerhofdieren die hem aansprakelijk stellen voor (wild)schade ten gevolge van overtallige populaties.

Verzoeker legt een afschotplan voor d.d. 5 oktober 2012 afgeleverd op zijn naam waaruit blijkt dat het hem is toegelaten om 37 reegeiten, 63 reebokken en 101 reekitsen (jonge dieren) te schieten (…).

Het afschotplan vermeldt uitdrukkelijk (…) :

> 'De toekenning van dit afschotplan ontslaat de aanvrager niet van het nemen van alle maatregelen die nodig zijn om reewildschade te voorkomen, noch van zijn aansprakelijkheid voor die schade.'

Reewild staat erom gekend veel schade aan te richten als de populatie niet onder controle wordt gehouden door bejaging.

Overeenkomstig de bepalingen van het jachtdecreet is reewild enkel te bejagen met het geweer en niet vb. door middel van klemmen of vallen.

Verzoeker legt tevens een overzicht voor van de wildschade voor het seizoen 2011-2012 bij de diverse privé-eigenaren waarvoor hij diende op te draaien (…) : 700 EUR schade bij VANDEWAL Jacques door gebroken poten paarden ten gevolge van val in konijnenpijpen, 500 EUR schade bij SWENNEN Willy door rechtbekken (kraaien, kauwen,...) aan maïs, 1500 EUR schade bij REESKENS Jan door konijnen aan suikerbieten, 500 EUR schade bij THEUNISSEN Jan aan erwten door duiven ,…

Deze wildschade is een jaarlijks terugkerend fenomeen en eigen aan de jacht indien populaties niet kunnen worden beheerst. Deze wildschade zal onaanvaardbare proporties aannemen indien verzoeker niet kan instaan voor bejaging en/of bijzondere bejaging en/of bestrijding met alle pecuniaire gevolgen vandien.

Ondanks het gegeven dat verzoeker geen jachtverlof heeft dient toch te worden ingestaan voor de betaling van de jaarlijkse jachtpachten zijnde 11.01450 EUR voor de gemeentelijke percelen meer nog betalingen in natura aan de privé-eigenaren (…).

Indien de bestreden beslissing niet zou worden geschorst, dan zal er naar alle waarschijnlijkheid nog geruime tijd overheen gaan alvorens uw Raad zich zal hebben kunnen uitspreken over de ingestelde annulatievordering.

lntussentijd wordt de persoonlijke vrijheid van verzoeker ernstig beknot en riskeert hij vervolgingen van teelthouders en eigenaars van neerhofdieren zodat het eventueel later tussen te komen annulatiearrest misschien een maat voor niets zal zijn.

Bovendien dient hij in te staan voor de betaling van de jachtpachten zonder dat hij zijn jachtrechten kan uitoefenen bij gebreke aan jachtverlof.

Teneinde het nut van de annulatievordering veilig te stellen, dringt een schorsing van de bestreden beslissing zich op.

Verzoeker heeft hierboven een aantal aspecten uiteengezet van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing in zijn hoofde zou veroorzaken. Mocht elk van deze

aspecten op zich eventueel niet volstaan om de gevraagde schorsing te verantwoorden, dan is dat in ieder geval wel zo wanneer men al deze aspecten in globo beschouwt. De Raad van State heeft al veelvuldig geoordeeld dat alle schadelijke effecten van een akte moeten worden samengenomen om te oordelen over het voorhanden zijn van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. (zie bv. R.v.St., nr. 40.653, van 8 oktober 1992, inzake Dhont en cons.)".

6. De verwerende partij antwoordt hierop onder meer wat volgt :

"(…)

De verzoekende partij zou ten eerste een moreel nadeel lijden omdat zij ingevolge het gemis van een jachtverlof niet meer kan jagen en alzo haar favoriete hobby niet meer kan uitoefenen.

Aangezien verzoekende partij in haar privé leven veel jaagt en zichzelf (blijkbaar existentieel) vereenzelvigt met een jager, stelt verzoekende partij dat ingevolge de bestreden beslissing zij geschaad wordt in het beleven van haar familiale privéleven (sic). Verzoekende partij wijst er op dat de concrete invulling van artikel 8 EVRM voor haar betekent de garantie dat zij ongestoord kan jagen. De bestreden beslissing zou alzo strijden met artikel 8 EVRM en dit zou een MTHEN constitueren.

De verzoekende partij zou ten tweede tevens een financieel nadeel lijden ingevolge de bestreden beslissing en dit financiële nadeel zou een MTHEN constitueren. Verzoekende partij verwijst in dit opzicht naar een afschotplan dat zij afsloot.

Aangezien verzoekende partij haar verbintenissen uit dit afschotplan niet meer kan nakomen zou zij aansprakelijk gesteld worden door landbouwers die de schade die deze niet gedode dieren veroorzaken (paarden die hun benen breken door te vallen in konijnenpijpen die dus gegraven zijn door dieren die niet meer zouden geleefd hebben mocht verzoekende partij nog wapens mogen dragen, suikerbieten die door deze konijnen worden opgegeten, etc.) op haar willen verhalen.

Verzoekende partij stelt dat deze mogelijkse aansprakelijkheid ingevolge wildschade tevens een MTHEN constitueert.

(…) Verzoekende partij kan onmogelijk in alle ernst beweren dat zij een moreel nadeel zou lijden ingevolge de thans bestreden beslissing, laat staan een moreel nadeel dat een MTHEN constitueert in haar hoofde.

Een moreel nadeel wordt bijvoorbeeld door Uw Raad aanvaard als MTHEN wanneer de verzoekende partij het voorwerp is van verdachtmakingen, afkeuring, minachting of wanneer de bestreden beslissing de verzoekende partij in een slecht daglicht plaatst. Behoudens uitzonderlijke omstandigheden constitueert een moreel nadeel echter geen MTHEN aangezien dit morele leed doorgaans perfect kan worden goed gemaakt door de morele voldoening die een annulatiearrest verschaft.

Dit is thans helemaal niet het geval - er is hier zelfs geen sprake van een moreel nadeel.

Als verzoekende partij - volgens haar eigen meest subjectivistische

inzichten - meent dat zij in een slechter daglicht kwam te staan als gezien door het oog van de jachtvrienden en de geschade landbouwers, dan dient vastgesteld te worden dat deze perceptie van verzoekende partij in geen enkel causaal verband staat tot de bestreden beslissing.

Zoals infra zal uiteengezet worden bij de bespreking van de middelen, nam de verwerende partij de thans bestreden beslissing in het kader van een volkomen gebonden bevoegdheid.

Ter zake kan verwezen worden naar artikel 5.2 KB jachtvergunningen dat door verwerende partij geformaliseerd werd als het juridische motief van de thans bestreden beslissing.

'Een jachtverlof kunnen niet bekomen (worden door) diegenen die ontzet of vervallen verklaard zijn van het recht om wapens te dragen'

De verwerende partij heeft dus enkel maar kunnen vaststellen dat verzoekende partij door de gouverneur ontzet werd uit haar recht om wapens te dragen d.d. 23 augustus 2012 en aldus geen jachtvergunning kan bekomen, en heeft aldus de jachtvergunning geweigerd aan verzoekende partij.

De oorzaak van het feit dat verzoekende partij geen jachtvergunning kan bekomen, omstandigheid waar verwerende partij niets kan aan veranderen bij gebreke aan enige discretionaire beleidsruimte hieromtrent, ligt dan ook in het feit dat de gouverneur haar d.d. 23 augustus 2012 ontzette uit haar recht om wapens te dragen.

De oorzaak van het beweerd moreel nadeel dat verzoekende partij schetst ontspringt dan ook niet aan de thans bestreden beslissing (maar aan het besluit van de gouverneur), reden waarom verzoekende partij geen moreel nadeel heeft bij de thans bestreden beslissing en ipso facto geen MTHEN in die zin.

De verwijzing van verzoekende partij naar artikel 8 EVRM is karikaturaal.

Artikel 8 EVRM beschermt het privéleven en ter zake is een zeer rijke en diverse jurisprudentie ontstaan maar dit betekent niet dat artikel 8 EVRM het recht om te jagen als hobby garandeert en nog veel minder dat ter zake geen overheidsinmenging mag plaatsvinden.

Zo behoort de jacht niet tot het begrip 'privéleven' - dat volgens verzoekers' redenering eenderwat zou kunnen insluiten, hetgeen zou impliceren dat artikel 8 zinledig zou worden, quod non uiteraard.

Zo is de overheidsinmenging die ter zake plaatsvindt allesbehalve onrechtmatig maar volgt deze uit het besluit van de gouverneur, besluit dat gebaseerd is op het advies van de procureur dat verzoekende partij een gevaar kan vormen voor de samenleving.

Zo dient de overheid uiteraard niet alleen de ongegronde claim van verzoekende partij op artikel 8 EVRM te garanderen (t.t.z. haar eis tijdens haar privéleven altijd en onvoorwaardelijk haar hobby, de jacht, te kunnen uitoefenen) maar dient zij ook de rest van de samenleving een leven te kunnen garanderen met respect voor artikel 3 EVRM (het enige EVRM artikel met absolute waarde). Daarom bestaat er ter zake dan ook een strenge (federale) wapenwetgeving.

Een MTHEN in die zin kan dan ook niet aanvaard worden.

(…) Er moet ook nog onderstreept worden dat als de verzoekende partij meent een moreel nadeel te lijden, dit morele nadeel ongedaan gemaakt wordt door een door de verzoekende partij nagestreefd gunstig annulatiearrest. Er valt

niet in te zien waarom in een dergelijke aangelegenheid een arrest van de Raad van State niet afdoende tot morele genoegdoening zou kunnen strekken en waarom daar niet kan op gewacht worden gedurende de normale periode van een annulatieprocedure voor Uw Raad.

(…) Het beweerd financieel nadeel dat verzoekende partij lijdt is perfect remedieerbaar middels een annulatiearrest. Het financieel nadeel is alleszins niet zo groot dat verzoekende partij er volledig aan ten onder zou gaan. Alleszins bewijst verzoekende partij niet de beweerde financiële nadelen niet te kunnen torsen in afwachting van een annulatiearrest.

Na een nagestreefd annulatiearrest, staan er voldoende juridische middelen open om een eventueel financieel nadeel te verhalen. Een financieel nadeel is hier dus niet onherstelbaar.

(…) Ook hier kan overigens dezelfde kanttekening geplaatst worden als bij het moreel nadeel dat verzoekende partij beweert te lijden : de financiële schade vloeit niet voort uit de thans bestreden beslissing maar vloeit voort uit de omstandigheid dat verzoekende partij niet langer kan voldoen aan haar - in eigen vrijheid - aangegane verbintenissen om allerlei wild te schieten aangezien zij door de gouverneur ontzet werd uit haar recht om wapens te dragen.

Verzoekende partij kan dan ook niet in ernst beweren dat zij een financieel nadeel lijdt ingevolge de thans bestreden beslissing - mutatis mutandis zou een De Lijn busbestuurder ook niet zijn gram kunnen halen bij de busmaatschappij De Lijn omdat hij zijn werk niet langer kan doen ingevolge het door de rechter ontzet zijn uit het recht te sturen.

Het feit dat verzoekende partij geen jachtvergunning kreeg, is enkel aan haar eigen (…) gedrag te wijten. Verzoekende partij heeft zich dan ook niet over de financiële gevolgen van haar eigen gedrag te beklagen.

Nemo auditur propriam turpitudinem allegans

Er is dan ook helemaal geen sprake van een financieel nadeel, laat staan een MTHEN in die zin.

(…) Daarenboven dient ook opgemerkt te worden dat het beweerd spoedeisende karakter van de vordering in tegenspraak is met het gedrag van verzoekende partij. Verzoekende partij wachtte immers maar liefst twee maand om zich in een verzoek tot schorsing te voorzien.

Ook hieruit volgt dat er geen sprake kan zijn van een MTHEN".

Beoordeling

7. De verzoeker voert als moeilijk te herstellen ernstig nadeel aan dat hij een moreel nadeel ondergaat, dat hij ingevolge het niet kunnen nakomen van de verplichtingen uit het afschotplan het risico loopt aansprakelijk te worden gesteld voor de aangerichte wildschade en dat de annulatieprocedure te lang duurt.

De uitoefening van de jachtsport op zich is een jaarlijkse

terugkerende bezigheid die evenwel beperkt is in de tijd en afhankelijk is van vele voorwaarden die in dezen niet hoeven te worden onderzocht.

De tijdelijke onmogelijkheid om een hobby of een vrijetijdsbesteding uit te oefenen is bovendien op zich geen nadeel in de zin van artikel 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De verzoeker brengt in dezen bovendien geen argumenten aan die aannemelijk maken dat, wegens de uitzonderlijke omstandigheden waarin hij zich bevindt, van die algemene regel afgeweken kan worden.

Een gebeurlijk later annulatiearrest zal de verzoeker een voldoende morele genoegdoening verschaffen die ruimschoots opweegt tegen hetgeen hij wat hij nu beweert als een moreel nadeel te ervaren.

Indien het al zo zou zijn dat de verzoeker aansprakelijk zou worden gesteld voor de schade voortvloeiend uit het niet kunnen nakomen van zijn verplichtingen voortvloeiend uit het afschotplan, kan dergelijke aansprakelijkheid eventueel leiden tot een financiële schadevergoeding. Een financieel nadeel wordt evenwel niet aanvaard als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel aangezien dergelijk nadeel kan worden becijferd en zo nodig gerecupereerd. In dit verband toont de verzoeker ook niet aan dat hij als gevolg van dat hypothetisch nadeel persoonlijk in een dergelijke precaire situatie zou terechtkomen dat alleen een schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing soelaas zou kunnen bieden.

Ten slotte wordt de duur die een annulatieprocedure in beslag neemt, niet aangenomen als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

8. De verzoeker toont aldus niet op genoegzame wijze aan dat aan één van de voorwaarden van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is voldaan.

Die vaststelling volstaat om zijn vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit af te wijzen.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig maart tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,

bijgestaan door

Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Elisabeth Impens	**Luc Hellin**